

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. spalio 3 d.
(OR. en)

11732/22

Tarpinstitucinė byla:
2022/0222 (NLE)

COASI 119
ASIE 57
CFSP/PESC 1060
RELEX 1085
COHOM 88
CONOP 72
COTER 203
WTO 145
JAI 1084
DEVGEN 161
AGRI 359
TRANS 523
ENV 791
ENER 391
ECOFIN 797
EDUC 285
CULT 83
CLIMA 394
MIGR 231
ASEM 22

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Malaizijos vyriausybės pagrindų susitarimas dėl partnerystės ir bendradarbiavimo

---

EUROPOS SĄJUNGOS
BEI JOS VALSTYBIŲ NARIŲ
IR MALAIZIJOS VYRIAUSYBĖS
PAGRINDŲ SUSITARIMAS
DĖL PARTNERYSTĖS
IR BENDRADARBIAVIMO

EUROPOS SĄJUNGA (toliau – ES),

ir

BELGIJOS KARALYSTĖ,

BULGARIJOS RESPUBLIKA,

ČEKIJOS RESPUBLIKA,

DANIJOS KARALYSTĖ,

VOKIETIJOS FEDERACINĖ RESPUBLIKA,

ESTIJOS RESPUBLIKA,

AIRIJA,

GRAIKIJOS RESPUBLIKA,

ISPANIJOS KARALYSTĖ,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKA,

KROATIJOS RESPUBLIKA,

ITALIJOS RESPUBLIKA,

KIPRO RESPUBLIKA,

LATVIJOS RESPUBLIKA,

LIETUVOS RESPUBLIKA,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOJI HERCOGYSTĖ,

VENGRIJA,

MALTOS RESPUBLIKA,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖ,

AUSTRIJOS RESPUBLIKA,

LENKIJOS RESPUBLIKA,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKA,

RUMUNIJA,

SLOVĒNIJOS RESPUBLIKA,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKA,

SUOMIJOS RESPUBLIKA,

ŠVEDIJOS KARALYSTĒ,

Europos Sąjungos valstybės narės (toliau – valstybės narės)

ir

MALAIZIJOS VYRIAUSYBĖ (toliau – Malaizija)

toliau kiekviena atskirai – Šalis, o kartu – Šalys,

ATSIŽVELGDAMOS į tradicinius draugiškus Šalių santykius bei jas siejančius glaudžius istorinius, politinius ir ekonominius ryšius,

SKIRDAMOS ypač daug dėmesio savo tarpusavio santykių visapusiškam pobūdžiui,

MANYDAMOS, kad šis Susitarimas yra platesnių ir nuoseklių jų tarpusavio santykių, grindžiamų susitarimais, kurių šalimis jos yra, dalis,

PRIPAŽINDAMOS tolerancijos, palankumo ir tarpusavio pagarbos vertę įvairialypėje tarptautinėje bendruomenėje ir pripažindamos nuosaikumo svarbą,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS Šalių įsipareigojimą gerbti demokratijos principus ir žmogaus teises, kaip nustatyta 1948 m. gruodžio 10 d. Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos (toliau – JT GA) priimtoje Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir kituose susijusiuose Šalims taikytinuose tarptautiniuose žmogaus teisių dokumentuose,

PATVIRTINDAMOS įsipareigojimą laikytis teisinės valstybės ir gero valdymo principų, taip pat norą skatinti ekonominę ir socialinę savo gyventojų pažangą, atsižvelgiant į darnaus vystymosi principą bei aplinkos apsaugos reikalavimus,

NORĖDAMOS stiprinti bendradarbiavimą tarptautinio stabilumo, teisingumo ir saugumo srityse kaip pagrindinę tvaraus socialinio ir ekonominio vystymosi, skurdo panaikinimo prielaidą ir skatinti Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., kuri buvo priimta Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos (JT GA) rezoliucija Nr. 70/1,

LAIKYDAMOS terorizmą grėsme pasaulio saugumui ir norėdamos stiprinti tarpusavio dialogą ir bendradarbiavimą kovos su terorizmu srityje, laikydamosi susijusių Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos (toliau – JT ST) dokumentų, visų pirma JT ST rezoliucijos Nr. 1373 (2001),

IŠREIKŠDAMOS įsipareigojimą užkirsti kelią visų formų terorizmui ir kovoti su juo, taip pat sukurti veiksmingas tarptautines priemones, kuriomis būtų užtikrintas terorizmo panaikinimas,

PRIPAŽINDAMOS, kad visos kovos su terorizmu priemonės turi atitikti Šalių įsipareigojimus pagal tarptautinę teisę, visų pirma – tarptautinę žmogaus teisių teisę ir humanitarinę teisę,

DAR KARTĄ PATVIRTINDAMOS, kad už tarptautinei bendruomenei susirūpinimą keliančius sunkiausius nusikaltimus būtina bausti, ir manydamos, kad tarptautiniai baudžiamieji tribunolai, įskaitant Tarptautinį baudžiamąjį teismą, yra svarbi tarptautinės taikos ir teisingumo raidos dalis,

PRITARDAMOS požiūriui, kad masinio naikinimo ginklų ir jų siuntimo į taikinių priemonių platinimas kelia didelę grėsmę tarptautinei taikai ir saugumui, ir siekdamos stiprinti tarpusavio dialogą bei bendradarbiavimą šioje srityje,

PRIPAŽINDAMOS, kad nekontroliuojamas įprastinės ginkluotės judėjimas kelia pavojų tarptautinei ir regioninei taikai, saugumui ir stabilumui ir pripažindamos bendradarbiavimo būtinybę tam, kad būtų užtikrinamas atsakingas įprastinės ginkluotės perdavimas, ir siekiant kovoti su neteisėta prekyba šaulių ginklais ir lengvaisiais ginklais, įskaitant jų šaudmenis,

PRIPAŽINDAMOS 1980 m. kovo 7 d. Kvala Lumpūre pasirašyto Europos ekonominės bendrijos ir Indonezijos, Malaizijos, Filipinų, Singapūro bei Tailando (Pietryčių Azijos valstybių asociacijos (toliau – ASEAN) narių) bendradarbiavimo susitarimo ir jo vėlesnių prisijungimo protokolų svarbą,

PRIPAŽINDAMOS dabartinių Šalių santykių stiprinimo svarbą, siekdamos stiprinti bendradarbiavimą ir bendru noru sutvirtinti, pagilinti ir įvairinti tarpusavio santykius abiem Šalims svarbių interesų srityse,

IŠREIKŠDAMOS įsipareigojimą visapusiškai skatinti darnų vystymąsi, įskaitant aplinkos apsaugą ir veiksmingą bendradarbiavimą sprendžiant su klimato kaita susijusias problemas,

IŠREIKŠDAMOS įsipareigojimą skatinti tarptautiniu mastu pripažintus darbo ir socialinius standartus,

PABRĖŽDAMOS bendradarbiavimo migracijos klausimais stiprinimo svarbą,

PAŽYMĖDAMOS, kad Šalims nusprendus laikantis šio Susitarimo sudaryti specialius laisvės, saugumo ir teisingumo srities susitarimus, kuriuos ES gali sudaryti pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo Trečiosios dalies V antraštinę dalį, šių būsimų susitarimų nuostatos nebūtų privalomos Airijai, nebent ES kartu su Airija, atsižvelgdamos į jų ankstesnius dvišalius santykius, praneštų Malaizijai, kad Airijai tokie būsimi konkretūs susitarimai privalomi kaip ES daliai pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėtą Protokolą Nr. 21 dėl Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės. Taip pat bet kokios ES vidaus priemonės, priimtose vėliau pagal minėtą antraštinę dalį šiam Susitarimui įgyvendinti, nebus privalomos Airijai, nebent jos pagal Protokolą Nr. 21 praneštų apie savo pageidavimą dalyvauti įgyvendinant tokias priemones arba su jomis sutikti. Be to, pažymėdamos, kad būsimiems konkretiems susitarimams arba vėliau priimtoms ES vidaus priemonėms būtų taikomas prie tų Sutarčių pridėtas Protokolas Nr. 22 dėl Danijos pozicijos,

SUSITARĖ:

I ANTRAŠTINĖ DALIS

POBŪDIS IR TAIKYMO SRITIS

1 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimo pagrindas

1. Šalių vidaus bei tarptautinė politika grindžiama pagarba demokratijos principams ir žmogaus teisėms, nustatytiems Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje ir kituose susijusiuose tarptautiniuose žmogaus teisių dokumentuose, taikytinuose Šalims, taip pat teisinės valstybės principo, kuriuo grindžiama Šalių vidaus ir išorės politika ir kuris yra vienas iš esminių šio Susitarimo elementų, laikymusi.
2. Šalys puoselėja 1945 m. birželio 26 d. San Franciske pasirašytoje Jungtinių Tautų Chartijoje išdėstytas bendras vertybes.
3. Šalys patvirtina įsipareigojimą skatinti darnų vystymąsi, bendradarbiauti sprendžiant su klimato kaita ir globalizacija susijusius iššūkius ir prisidėti siekiant tarptautiniu mastu sutartų vystymosi tikslų, ypač stiprinant Darnaus vystymosi darbotvarke iki 2030 m. atnaujintą pasaulinę partnerystę.
4. Šalys dar kartą patvirtina įsipareigojimą laikytis visų gero valdymo principo aspektų.
5. Šio Susitarimo įgyvendinimas grindžiamas dialogo, abipusės pagarbos, lygiateisės partnerystės, sutarimo ir pagarbos tarptautinei teisei principais.

6. Šalys susitaria, kad bendradarbiavimas pagal šį Susitarimą bus įgyvendinamas laikantis jų atitinkamų įstatymų, taisyklių, kitų teisės aktų ir politikos.

2 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimo tikslai

Šio Susitarimo tikslai – užmegzti glaudesnę Šalių partnerystę ir stiprinti bei plėtoti bendradarbiavimą abiem Šalims svarbiais klausimais, atsižvelgiant į bendras vertybes ir principus.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

DVIŠALIS, REGIONINIS IR TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

3 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimas regioniniuose ir tarptautiniuose forumuose ir organizacijose

1. Šalys įsipareigoja keistis nuomonėmis ir bendradarbiauti regioniniuose ir tarptautiniuose forumuose ir organizacijose, pvz., Jungtinėse Tautose (toliau – JT) ir atitinkamose JT agentūrose, ES ir ASEAN dialoge, ASEAN regioniniame forume, Azijos ir Europos susitikimuose (toliau – ASEM), Jungtinių Tautų prekybos ir plėtros konferencijoje ir Pasaulio prekybos organizacijoje (toliau – PPO).

2. Šalys taip pat skatina šiuo Susitarimu reglamentuojamose srityse ekspertų grupių, akademinės bendruomenės, nevyriausybinių organizacijų ir žiniasklaidos bendradarbiavimą. Toks bendradarbiavimas gali apimti, be kita ko, susijusių mokymo programų rengimą, praktinius užsiėmimus ir seminarus, ekspertų mainus, tyrimus ir kitas Šalių sutartas priemones.

4 STRAIPSNIS

Regioninis ir dvišalis bendradarbiavimas

Visuose sektoriuose, kuriuose pagal šį Susitarimą vedamas dialogas ir bendradarbiaujama, Šalys, pabrėždamos šio Susitarimo svarbius klausimus, taip pat gali bendru sutarimu bendradarbiauti vykdydamos veiklą regionų lygiu arba derinti darbą dvišaliu ar regionų lygmeniu, atsižvelgdamos į atitinkamos regioninės grupės regioniniu lygiu taikomas sprendimų priėmimo procedūras. Pasirinkdamos tinkamą sistemą Šalys siekia kuo didesnio poveikio visoms suinteresuotosioms šalims ir aktyvesnio jų dalyvavimo, tuo pat metu kuo veiksmingiau naudodamosi esamais ištekliais ir užtikrindamos suderinamumą su kita veikla.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS TARPTAUTINĖS TAIKOS, SAUGUMO IR STABILUMO SRITYSE

5 STRAIPSNIS

Kova su terorizmu

Šalys dar kartą patvirtina, kad labai svarbu užkirsti kelią terorizmui ir kovoti su juo visapusiškai laikantis Jungtinių Tautų Chartijos, teisinės valstybės ir tarptautinės teisės principų, įskaitant galiojančią tarptautinę žmogaus teisių teisę ir humanitarinę teisę, atsižvelgiant į JT pasaulinės kovos su terorizmu strategiją, išdėstytą JT GA rezoliucijoje Nr. 60/288 (2006) ir peržiūrėtą JT GA rezoliucijose Nr. 62/272 (2008) ir Nr. 64/297 (2010). Pagal šią sistemą jos bendradarbiauja užkertant kelią teroro aktams ir kovojant su jais, visų pirma:

- a) įgyvendindamos JT ST rezoliucijas 1267 (1999), 1373 (2001) ir 1822 (2008) bei kitas atitinkamas JT rezoliucijas ir ratifikuodamos bei įgyvendindamos atitinkamas tarptautines konvencijas ir dokumentus;
- b) pagal tarptautinę ir vidaus teisę keisdamosi informacija apie teroristines grupes ir jų paramos tinklus;
- c) keisdamosi nuomonėmis apie kovos su terorizmu ir kurstymu vykdyti teroro aktus priemones ir metodus, įskaitant techninių sričių ir mokymo priemones bei metodus, ir dalydamosi terorizmo prevencijos patirtimi;

- d) bendradarbiaudamos, kad būtų sustiprintas tarptautinis sutarimas dėl kovos su terorizmu ir terorizmo finansavimu, laikydamosi atitinkamos normatyvinės sistemos ir siekdamos kuo skubiau susitarti dėl Bendrosios konvencijos dėl tarptautinio terorizmo, siekiant papildyti galiojančius JT ir kitus atitinkamus tarptautinius kovos su terorizmu dokumentus;
- e) skatindamos JT valstybes nares bendradarbiauti, kad visomis tinkamomis priemonėmis būtų veiksmingai įgyvendinama JT pasaulinė kovos su terorizmu strategija;
- f) vykdydamos ES ir ASEAN dialogą bei Azijos ir Europos susitikimuose (ASEM) įgyvendindamos ir stiprindamos tarpusavio bendradarbiavimą kovos su terorizmu srityje;
- g) keisdamosi geriausia patirtimi terorizmo prevencijos ir kovos su juo srityje.

6 STRAIPSNIS

Tarptautinei bendruomenei susirūpinimą keliantys sunkūs nusikaltimai

1. Šalys dar kartą patvirtina, kad visai tarptautinei bendruomenei susirūpinimą keliantys sunkiausi nusikaltimai neturi likti nenubausti ir reikia imtis priemonių reaguojant į šiuos nusikaltimus, kaip tinkama, nacionaliniu ar tarptautiniu lygmeniu laikantis atitinkamų Šalių teisės aktų ir galiojančių tarptautinių įsipareigojimų. Be kita ko, tai gali būti diplomatinio, humanitarinio ir kitokio pobūdžio taikios priemonės, taip pat gali būti pasitelkiami tarptautiniai baudžiamieji tribunolai ir teismai.

2. Šalys mano, kad tarptautiniai baudžiamieji tribunolai, įskaitant Tarptautinį baudžiamąjį teismą, yra svarbūs tarptautinei taikai ir teisingumui.
3. Šalys dar kartą patvirtina, kad svarbu bendradarbiauti su šiais teismais ir tribunolais, laikantis atitinkamų Šalių teisės aktų ir galiojančių tarptautinių įsipareigojimų.
4. Šalys bendradarbiauja, siekdamos skatinti Tarptautinio baudžiamojo teismo Romos statuto universalumą.

7 STRAIPSNIS

Masinio naikinimo ginklai

1. Šalys dar kartą patvirtina savo tikslą stiprinti tarptautinius masinio naikinimo ginklams (MNG) taikomus režimus. Šalių nuomone, MNG ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimas tiek valstybiniais, tiek nevalstybiniais subjektams yra viena rimčiausių grėsmių tarptautiniam stabilumui ir saugumui. Šalys bendradarbiauja ir prisideda prie tarptautinio stabilumo ir saugumo, visapusiškai laikydamosi savo galiojančių įsipareigojimų, prisiimtų pagal tarptautines nusiginklavimo ir neplatinimo sutartis, bei jų nacionalinio įgyvendinimo ir susitarimus bei kitus atitinkamus tarptautinius įsipareigojimus pagal Jungtinių Tautų Chartiją. Ši nuostata yra esminis šio Susitarimo elementas.

2. Be to, Šalys bendradarbiauja ir prisideda stiprinant tarptautinius neplatinimo ir nusiginklavimo režimus:

- a) imdamosi veiksmų, kai tinkama, pasirašyti, ratifikuoti ir visapusiškai įgyvendinti visus kitus atitinkamus tarptautinius dokumentus dėl MNG, prie jų prisijungti ir skatinti, kad jų būtų visuotinai laikomasi;
- b) įgyvendindamos ir toliau plėtodamos veiksmingą nacionalinės eksporto kontrolės sistemą, kuria būtų kontroliuojamas su masinio naikinimo ginklais susijusių prekių eksportas ir tranzitas, įskaitant masinio naikinimo ginklų dvejopo naudojimo technologijų galutinės paskirties kontrolę, ir užtikrinamos veiksmingos sankcijos už eksporto kontrolės pažeidimus;
- c) skatindamos, kad būtų visuotinai priimtos ir visapusiškai įgyvendinamos daugiašalės sutartys.

3. Šalys pripažįsta, kad eksporto kontrolė neturėtų trukdyti vykdyti tarptautinio bendradarbiavimo taikiems tikslams skirtų medžiagų, įrangos ir technologijų vystymo srityje, o naudojimu taikiems tikslams neturėtų būti prisidengiama siekiant nuslėpti platinimą.

4. Šalys reguliariai palaiko politinį dialogą, kad būtų papildyti ir įtvirtinti jų įsipareigojimai pagal šį straipsnį. Toks dialogas gali vykti regioniniu lygiu.

8 STRAIPSNIS

Įprastinė ginkluotė

1. Šalys pripažįsta įprastinės ginkluotės perdavimo vidaus kontrolės sistemų, atitinkančių galiojančius tarptautinius standartus, svarbą. Šalys pripažįsta, kad yra svarbu tokią kontrolę vykdyti atsakingai, prisidedant prie taikos, saugumo ir stabilumo užtikrinimo tarptautiniu ir regioniniu lygiu, mažinant žmonių kančias ir užkertant kelią įprastinių ginklų nukreipimui.
2. Šalys pripažįsta, kad neteisėta šaulių ir lengvųjų ginklų, įskaitant jų šaudmenis, gamyba, perdavimas ir platinimas, pernelyg didelių kiekių kaupimas, netinkamas tvarkymas, nepakankama atsargų apsauga ir nekontroliuojamas šaulių ir lengvųjų ginklų plitimas toliau kelia rimtą grėsmę taikai ir tarptautiniam saugumui.
3. Šalys vykdo ir visapusiškai įgyvendina jų atitinkamus įsipareigojimus spręsti neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais, įkaitant jų šaudmenis, visų aspektų problemą pagal galiojančius tarptautinius susitarimus ir JTST rezoliucijas, taip pat vykdyti ir įgyvendinti įsipareigojimus pagal kitus šioje srityje taikytinus tarptautinius dokumentus, pavyzdžiui, 2001 m. liepos 20 d. JT GA priimtą JT veiksmų programą dėl neteisėtos prekybos šaulių ir lengvaisiais ginklais visų aspektų prevencijos, kovos su ja ir jos panaikinimo.

4. Šalys bendradarbiauja dvišaliu, regioniniu ir tarptautiniu lygmenimis, dėdamos pastangas užtikrinti atsakingą įprastinės ginkluotės perdavimą ir kovoja su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais, įskaitant jų šaudmenis. Šalys koordinuoja savo pastangas reguliuoti arba tobulinti prekybos įprastine ginkluote reguliavimą ir užkerta kelią neteisėtai prekybai ginklais, kovoja su ja ir ją panaikina. Šalys taip pat į savo reguliariai palaikomą politinį dialogą įtraukia klausimus, susijusius su įprastine ginkluote.

9 STRAIPSNIS

Nuosaikumas

1. Šalys bendradarbiauja siekdamas nuosaikaus dialogo, kai sprendžiami abiem pusėms svarbūs klausimai.
2. Šalys susitaria, kad atitinkamais atvejais regioniniuose ir tarptautiniuose forumuose ir toliau skatins nuosaikumo vertinimą.
3. Šalys bendradarbiauja, kad būtų skatinamas nuosaikumas, be kita ko, sudarydamos palankesnes sąlygas atitinkamai veiklai ir ją remdamos, taip pat dalydamosi geriausia patirtimi ir informacija.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS PREKYBOS IR INVESTICIJŲ KLAUSIMAIS

10 STRAIPSNIS

Bendrieji principai

1. Šalys palaiko dialogą prekybos ir su investicijomis susijusiais klausimais, siekdamos stiprinti ir tobulinti daugiašalę prekybos sistemą ir dvišalę Šalių tarpusavio prekybą.
2. Dėl to Šalys bendradarbiaus prekybos ir investicijų srityje, stengdamosi, *inter alia*, sudaryti Šalių laisvosios prekybos susitarimą. Toks susitarimas yra specialus susitarimas, numatytas 52 straipsnio 2 dalyje.
3. Šalys gali pageidauti plėtoti tarpusavio prekybos ir investicijų ryšius palaikydamos dialogą, bendradarbiaudamos ir vykdydamos iniciatyvas, dėl kurių abipusiškai susitarta, be kita ko, skirdamos dėmesį 11–17 straipsniuose nurodytiems klausimams.

11 STRAIPSNIS

Sanitarijos ir fitosanitarijos sritys

1. Šalys bendradarbiauja sanitarijos ir fitosanitarijos srityse, kad Šalių teritorijoje apsaugotų žmonių, gyvūnų ir augalų gyvybę ir sveikatą.

2. Šalys aptaria atitinkamas priemones pagal PPO sutartį dėl sanitarinių ir fitosanitarinių priemonių taikymo, kuri įsigaliojo 1995 m. sausio 1 d. įsteigiant PPO, 1951 m. gruodžio 6 d. Romoje pasirašytą Tarptautinę augalų apsaugos konvenciją, Pasaulinės gyvūnų sveikatos organizacijos ir Maisto kodekso komisijos nuostatas, ir keičiasi informacija apie tai.
3. Šalys susitaria bendradarbiauti stiprinant gebėjimus sanitarijos bei fitosanitarijos srityse. Gebėjimai stiprinami atsižvelgiant į kiekvienos Šalies poreikius ir siekiant vienai Šaliai padėti laikytis kitos Šalies sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių.

12 STRAIPSNIS

Techninės kliūtys prekybai

Šalys skatina taikyti tarptautinius standartus ir bendradarbiauja bei keičiasi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties vertinimo procedūras, ypač pagal PPO sutartį dėl techninių prekybos kliūčių, kuri įsigaliojo 1995 m. sausio 1 d. įsteigiant PPO.

13 STRAIPSNIS

Muitinių veikla

Siekdamos didesnio tarptautinės prekybos saugumo ir saugos ir tam, kad būtų užtikrinta palankesnių prekybos sąlygų ir kovos su sukčiavimu bei pažeidimais pusiausvyra, Šalys dalijasi patirtimi ir nagrinėja galimybes, susijusias su:

- a) importo, eksporto ir kitų muitinės procedūrų supaprastinimu;
- b) administracinės savitarpio pagalbos mechanizmų nustatymu;
- c) muitų ir prekybos nuostatų skaidrumo užtikrinimu;
- d) muitinių bendradarbiavimo plėtojimu;
- e) siekiu rasti bendrą sutarimą ir vykdyti bendrus veiksmus įgyvendinant atitinkamas tarptautines iniciatyvas, be kita ko, prekybai palengvinti.

14 STRAIPSNIS

Investicijos

Šalys skatina didesnius investicijų srautus plėtodamos abipusėms investicijoms palankią ir stabilią aplinką, palaikydamos nuolatinį dialogą, kuriuo siekiama pagerinti supratimą ir bendradarbiavimą investicijų klausimais, nagrinėti mechanizmus, kuriais palengvinami investicijų srautai, ir skatinti stabilias, skaidrias, atviras ir nediskriminacines taisykles Šalių investuotojams.

15 STRAIPSNIS

Konkurencijos politika

1. Šalys skatina veiksmingai taikyti konkurencijos taisykles, atsižvelgiant į skaidrumo ir proceso sąžiningumo principus, kad būtų užtikrintas tikrumas viena kitos rinkose dalyvaujančioms įmonėms, ir gali bendradarbiauti šioje srityje.
2. Šalys imasi techninio bendradarbiavimo veiksnių konkurencijos politikos srityje, atsižvelgdamos į tai, kiek lėšų tokiai veiklai gali būti skirta pagal Šalių bendradarbiavimo priemonės ir programas.

16 STRAIPSNIS

Paslaugos

Šalys palaiko nuolatinį dialogą, kuriuo visų pirma siekiama keistis informacija apie atitinkamą reglamentavimo aplinką, skatinti patekimą į viena kitos rinkas, įskaitant per e. prekybą, taip pat galimybę naudotis kapitalo ištekliais bei technologijomis ir skatinti prekybą paslaugomis tarp Šalių ir trečiųjų šalių rinkose.

17 STRAIPSNIS

Intelektinės nuosavybės teisės

1. Šalys dar kartą patvirtina, kad labai didelę reikšmę teikia intelektinės nuosavybės teisių, įskaitant geografines nuorodas, apsaugai, ir kiekviena Šalis įsipareigoja numatyti reikiamas priemones, siekdama užtikrinti tinkamą, subalansuotą ir veiksmingą intelektinės nuosavybės teisių apsaugą ir įgyvendinimą, visų pirma, kiek tai susiję su tokių teisių pažeidimais, laikantis tarptautinių standartų, kurių laikytis Šalys yra įsipareigojusios. Intelektinės nuosavybės teisių apsauga ir užtikrinimas turėtų prisidėti prie technologinių naujovių skatinimo ir technologijų perdavimo bei platinimo, duoti abipusę naudą technologinių žinių kūrėjams ir vartotojams tokiu būdu, kuris skatintų socialinę bei ekonominę gerovę ir subalansuotų teises ir įsipareigojimus.

2. Šalys gali keistis informacija ir dalytis patirtimi, susijusiomis su:
  - a) intelektinės nuosavybės teisių praktika, jų skatinimu, sklaida, supaprastinimu, valdymu, derinimu ir apsauga;
  - b) veiksmingu intelektinės nuosavybės teisių taikymu, jų naudojimu ir komercinimu;
  - c) didesne intelektinės nuosavybės teisių apsauga, įskaitant pasienyje taikomas priemones.

3. Šalys bendradarbiauja abipusio intereso intelektinės nuosavybės apsaugos srityse, kad, remiantis Šalių patirtimi, intelektinė nuosavybė būtų veiksmingai apsaugota, naudojama ir komercinama, ir didina informuotumo šiuo klausimu sklaidą.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS TEISINGUMO IR SAUGUMO KLAUSIMAIS

18 STRAIPSNIS

Teisinė valstybė ir teisinis bendradarbiavimas

1. Šalys pripažįsta, kad labai svarbu stiprinti teisinę valstybę.
2. Šalys bendradarbiauja siekdamas sutvirtinti visas atitinkamas institucijas, įskaitant teismines.
3. Šalių teisinis bendradarbiavimas, *inter alia*, gali apimti keitimąsi informacija apie teisės sistemas ir teisės aktus.

19 STRAIPSNIS

Asmens duomenų apsauga

Šalys keičiasi nuomonėmis ir dalijasi žiniomis, siekdamas skatinti aukšto lygio asmens duomenų apsaugą, paremtą galiojančiais tarptautiniais standartais, įskaitant ES, Europos Tarybos ir kitų tarptautinių teisinių sutarčių standartus.

20 STRAIPSNIS

Migracija

1. Šalys dar kartą patvirtina bendradarbiavimo svarbą valdant migracijos srautus tarp jų teritorijų. Šalys, siekdamos stiprinti bendradarbiavimą, prireikus gali užmegzti dialogą bet kokiais bendrų interesų su migracija susijusiais klausimais, kartu atsižvelgdamos į 2 dalyje nurodytą specialių poreikių vertinimą. Kiekviena Šalis prireikus gali įtraukti migracijos klausimus į savo ekonominio ir socialinio vystymosi strategijas, save laikydama migrantų kilmės, tranzito ir (arba) paskirties šalimi. Bendradarbiavimas migracijos klausimais gali, *inter alia*, Šalių susitarimu apimti gebėjimų stiprinimo ir techninę pagalbą.

2. Šalių bendradarbiavimas grindžiamas poreikiais ir vykdomas Šalims tarpusavyje konsultuojantis, daugiausia dėmesio skiriant:

- a) pagrindinėms migracijos priežastims;
- b) keitimuisi nuomonėmis dėl praktikos ir normų, susijusių su tarptautinės apsaugos teikimu asmenims, kuriems jos reikia;
- c) neteisėtos migracijos, neteisėto migrantų gabenimo ir prekybos žmonėmis veiksmingos prevencijos politikos kūrimui, įskaitant kovos su neteisėtu žmonių gabenimu užsiimančių asmenų ir prekiautojų žmonėmis tinklais ir prekybos žmonėmis aukų apsaugos būdus;

- d) neteisėtai šalyje gyvenančių asmenų grąžinimui tinkamomis, žmoniškomis ir oriomis sąlygomis, įskaitant jų savanoriško grįžimo skatinimą, taip pat tokių asmenų readmisijai pagal 3 dalį;
- e) abiem Šalims svarbiems vizų ir kelionės dokumentų saugumo klausimams;
- f) abiem Šalims svarbiems sienų valdymo klausimams.

3. Siekdamas bendradarbiauti neteisėtos imigracijos prevencijos ir kontrolės srityje ir neatmesdamos poreikio apsaugoti prekybos žmonėmis aukas, Šalys taip pat susitaria, kad:

- a) Malaizija, pagal būtinybę patvirtinus pilietybę, priima atgal visus savo piliečius, neteisėtai esančius valstybėje narėje, šiai paprašius ir netaikant jokių papildomų formalumų, išskyrus nurodytus 4 dalyje;
- b) kiekviena valstybė narė, pagal būtinybę patvirtinus pilietybę, priima atgal visus savo piliečius, neteisėtai esančius Malaizijoje, šiai paprašius ir netaikant jokių papildomų formalumų, išskyrus nurodytus 4 dalyje.

4. 3 dalies tikslais valstybės narės ir Malaizija nedelsdamos savo piliečiams išduoda atitinkamą šiam tikslui skirtą kelionės dokumentą. Jei grąžintinas asmuo neturi jokio dokumento ar kito savo pilietybės įrodymo, Malaizijos arba konkrečios valstybės narės kompetentingos diplomatinės arba konsulinės atstovybės tą asmenį apklausia, kad nustatytų jo pilietybę. Šiuo straipsniu nedaromas poveikis atitinkamiems Šalių įstatymams, taisyklėms ir kitiems teisės aktams, susijusiems su pilietybės nustatymu.

5. Jei kuri nors Šalis nusprendžia, kad tai būtina, Šalys veda derybas dėl ES ir Malaizijos susitarimo, kuriuo būtų reglamentuojami konkretūs įsipareigojimai dėl readmisijos, taip pat dėl kitų šalių piliečių, turinčių vienos iš Šalių išduotą galiojantį leidimą gyventi, arba į vienos Šalies teritoriją atvykusių tiesiai iš kitos Šalies teritorijos, įsipareigojimai dėl readmisijos.

21 STRAIPSNIS

Konsulinė apsauga

Malaizija sutinka, kad bet kurios atstovaujamos valstybės narės diplomatinės ir konsulinės tarnybos užtikrintą apsaugą bet kokiam valstybės narės, Malaizijoje neturinčios nuolatinės atstovybės, faktiškai galinčios tuo atveju užtikrinti konsulinę apsaugą, piliečiui, taikant tokias pat sąlygas kaip ir tos valstybės narės piliečiams.

22 STRAIPSNIS

Neteisėti narkotikai

1. Tam, kad užtikrintų subalansuotą neteisėtų narkotikų politiką, Šalys bendradarbiauja, veiksmingai koordinuodamos kompetentingų valdžios institucijų, įskaitant, kai tinkama, sveikatos, teisingumo, vidaus ir muitinės sektorių institucijas, veiklą, siekiant sumažinti neteisėtų narkotikų pasiūlą, prekybą ir paklausą, taip pat tam, kad sumažintų neigiamas piktnaudžiavimo narkotikais pasekmes atskiriems asmenims ir visai visuomenei bei veiksmingiau užkirstų kelią narkotikų pirmtakų (prekursorių) naudojimui.
2. Šalys susitaria dėl bendradarbiavimo priemonių 1 dalyje nurodytiems tikslams pasiekti. Veiksmai grindžiami Šalių bendrai sutartais principais, atsižvelgiant į galiojančias tarptautines konvencijas, Politinę deklaraciją ir Deklaraciją dėl narkotikų paklausos mažinimo gairių, priimtų 1998 m. birželio mėn. 10 d. JT GA ir 2009 m. kovo 11-12 d. JT Narkotinių medžiagų komisijos patvirtintą politinę deklaraciją ir veiksmų planą dėl tarptautinio bendradarbiavimo siekiant priimti integruotą ir suderintą strategiją pasaulinei narkotikų problemai spręsti.
3. Šalys keičiasi ekspertinėmis žiniomis tokiose srityse, kaip teisės aktų ir politikos, susijusių su nacionalinių institucijų ir informacinių centrų steigimu, darbuotojų mokymu, su narkotikais susijusiais tyrimais ir narkotinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) naudojimo neteisėtai narkotinių ir psichotropinių medžiagų gamybos prevencija, rengimas.

23 STRAIPSNIS

Organizuotas nusikalstamumas ir korupcija

Šalys bendradarbiauja kovojant su organizuotu nusikalstamumu, ekonominiais bei finansiniais nusikaltimais ir korupcija. Tokiu bendradarbiavimu siekiama įgyvendinti taikomus tarptautinius dokumentus, kurių šalys jos yra, visų pirma 2000 m. lapkričio 15 d. JT GA rezoliucija Nr. 55/25 patvirtinta JT konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą bei ją papildančius protokolus ir 2003 m. spalio 31 d. JT GA rezoliucija Nr.58/4 patvirtinta JT konvenciją prieš korupciją, ir skatinti juos taikyti.

24 STRAIPSNIS

Pinigų plovimas ir terorizmo finansavimas

1. Šalys sutaria dėl poreikio dirbti ir bendradarbiauti siekiant neleisti, kad jų finansų sistemos, apimančios finansų įstaigas, su finansais nesusijusią komercinę veiklą ir profesijas, būtų naudojamos terorizmui finansuoti ir pajamoms, gautoms vykdant sunkią nusikalstamą veiklą, plauti, ir kovoti su tuo.

2. Šalys sutaria, kad bendradarbiaujant pagal 1 dalį leidžiama keistis susijusia informacija, laikantis atitinkamų jų įstatymų, taisyklių ir kitų teisės aktų bei galiojančių tarptautinių standartų (pvz., kuriuos yra nustačiusi Finansinių veiksmų darbo grupė), tam, kad būtų užkirstas kelias pinigų plovimui ir terorizmo finansavimui, ir kovojama su tuo.

3. Bendradarbiavimas, Šalių sutarimu, taip pat apima gebėjimų stiprinimą, skirtą kovai su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, įskaitant dalijimąsi gerąja patirtimi bei ekspertinėmis žiniomis ir mokymus.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS KITUOSE SEKTORIUOSE

25 STRAIPSNIS

Žmogaus teisės

1. Šalys bendradarbiauja tose žmogaus teisių skatinimo ir apsaugos srityse, dėl kurių Šalys susitars.

2. Bendradarbiavimas žmogaus teisių srityje, *inter alia*, gali apimti:
  - a) dalijimąsi geriausia patirtimi, susijusia su tarptautinių konvencijų ratifikavimu ir įgyvendinimu, veiksmų planų rengimu ir įgyvendinimu nacionaliniu lygmeniu, Šalių atitinkamų nacionalinių žmogaus teisių institucijų vaidmeniu ir veikimu;
  - b) švietimą žmogaus teisių srityje;
  - c) turiningo ir išsamaus dialogo žmogaus teisių klausimais užmezgimą;
  - d) bendradarbiavimą atitinkamuose JT žmogaus teisių organuose.

26 STRAIPSNIS

Finansinės paslaugos

1. Šalys stiprina bendradarbiavimą siekdamas labiau suderinti bendras taisykles ir standartus ir gerinti bankininkystės, draudimo ir kitų finansų sektoriaus sričių, tarp jų – islamiškų finansinių paslaugų, apskaitos, audito, priežiūros ir reguliavimo sistemas.
2. Šalys pripažįsta gebėjimų stiprinimo priemonių svarbą siekiant šių tikslų.

27 STRAIPSNIS

Ekonominės politikos dialogas

Šalys bendradarbiauja skatindamos keistis informacija apie atitinkamas savo ekonomines tendencijas, taip pat dalijasi patirtimi, susijusia su ekonomine politika, atsižvelgiant į regionų ekonominį bendradarbiavimą ir integraciją.

28 STRAIPSNIS

Geras valdymas mokesčių srityje

1. Šalys stiprina bendradarbiavimą mokesčių srityje. Šalys pripažįsta gero valdymo principų, tokių kaip skaidrumas, keitimasis informacija ir žalingos apmokestinimo praktikos vengimas, svarbą mokesčių srityje ir įsipareigoja jų laikytis, atsižvelgdamos į tarptautinius standartus, kad skatintų ir plėtotų ekonominę veiklą.
2. Šalys bendradarbiauja stiprinant gebėjimus, susijusius su geru valdymu mokesčių srityje, siekiant plėtoti kompetenciją ir ekspertines žinias, dėl kurių Šalys gali susitarti.

29 STRAIPSNIS

Pramonės politika ir mažosios bei vidutinės įmonės

Atsižvelgdamos į savo atitinkamą ekonominę politiką ir tikslus, Šalys skatina su pramonės politika susijusį bendradarbiavimą visose tam tinkamose srityse, siekiant gerinti mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumą, *inter alia*, šiais būdais:

- a) keisdamosi informacija ir dalindamosi patirtimi, kaip sukurti pagrindines mažųjų ir vidutinių įmonių konkurencingumo stiprinimo sąlygas;
- b) skatindamos ekonominės veiklos vykdytojų ryšius, remdamos bendras investicijas ir bendrų įmonių bei informacijos tinklų kūrimą, visų pirma pasinaudamos galiojančiomis ES horizontaliosiomis programomis, ypač skatindamos, kad partneriai keistųsi programine ir technine įranga;
- c) teikdamos informaciją, skatindamos inovacijas ir keisdamosi geriausia patirtimi, susijusia su galimybėmis gauti finansavimą, be kita ko, ir labai mažoms ir mažosioms įmonėms;
- d) sukurdamos palankias sąlygas atitinkamai Šalių privačiojo sektoriaus veiklai ir ją remdamos;
- e) skatindamos įmonių socialinę atsakomybę ir atskaitomybę, taip pat tvarų vartojimą ir gamybą, be kita ko, dalydamosi geriausia patirtimi, susijusia su atsakingu verslu;
- f) Šalių sutarimu pasirinktose pramonės srityse vykdydamos bendrus mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus.

30 STRAIPSNIS

Turizmas

1. Šalys siekia gerinti keitimąsi informacija ir nustatyti geriausią patirtį, kad būtų užtikrinta subalansuota ir tvari turizmo plėtra.
2. Šalys plėtoja bendradarbiavimą saugodamos ir derindamos gamtos ir kultūros paveldo potencialą, mažindamos neigiamą turizmo poveikį ir didindamos teigiamą turizmo sektoriaus indėlį į tvarų vietos bendruomenių vystymąsi, *inter alia*, plėtodamos ekologinį turizmą ir kartu užtikrindamos vietos ir čiabuvių bendruomenių neliečiamumą, paisydamos jų interesų ir tobulindamos turizmo sektoriaus mokymus.

31 STRAIPSNIS

Informacinė visuomenė

1. Pripažindamos, kad informacinės ir ryšių technologijos (IRT) yra reikšmingas šiuolaikinio gyvenimo elementas ir yra gyvybiškai svarbios ekonominiam ir socialiniam vystymuisi, Šalys stengiasi keistis nuomonėmis apie savo vykdomą šios srities politiką, taip siekdamos skatinti ekonominį vystymąsi.

2. Bendradarbiaujant šioje srityje ypač daug dėmesio gali būti skiriama, *inter alia*:
- a) dalyvavimui dialoge įvairiais informacinės visuomenės klausimais, visų pirma elektroninių ryšių politikos, įskaitant universalias paslaugas, reglamentavimo, licencijavimo ir bendrų leidimų, asmens duomenų apsaugos ir reguliavimo institucijų nepriklausomumo bei veiksmingumo srityse;
  - b) dalijimuisi informacija apie Šalių tinklų ir paslaugų tarpusavio sąsają ir sąveikumą;
  - c) dalijimuisi informacija apie standartizavimą, atitikties vertinimą ir informacijos apie IRT sklaidai;
  - d) Šalių skatinimui bendradarbiauti vykdant mokslinius tyrimus IRT srityje;
  - e) bendradarbiavimui skaitmeninės televizijos srityje, įskaitant keitimuisi patirtimi, susijusia su diegimu ir reguliavimo aspektais bei keitimuisi geriausia patirtimi dažnių valdymo srityje;
  - f) IRT saugumo aspektams, taip pat kovai su elektroniniais nusikaltimais.

32 STRAIPSNIS

Kibernetinis saugumas

1. Šalys, laikydamosi savo teisės aktų ir tarptautinių įsipareigojimų žmogaus teisių srityje, bendradarbiauja kibernetinio saugumo srityje, dalydamosi informacija apie strategijas, politiką ir geriausią patirtį.
2. Šalys skatina keitimąsi informacija apie kibernetinį saugumą švietimo ir mokymo, informuotumo didinimo, standartų naudojimo ir mokslinių tyrimų bei technologinės plėtros srityse.

33 STRAIPSNIS

Audiovizualinis ir žiniasklaidos sektorius

Šalys apsvarsto atitinkamų audiovizualinėje ir žiniasklaidos srityse veikiančių institucijų mainų, bendradarbiavimo ir dialogo skatinimo priemones. Šalys palaiko nuolatinį su šiomis sritimis susijusį dialogą.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMAS MOKSLO, TECHNOLOGIJŲ IR INOVACIJŲ SRITYSE

34 STRAIPSNIS

Mokslas, technologijos ir inovacijos

1. Šalys skatina ir vysto bendradarbiavimą ir jam sudaro palankias sąlygas bendrų interesų mokslo, technologijų ir inovacijų srityse, laikydamosi atitinkamų Šalių įstatymų, taisyklių, kitų teisės aktų ir politikos.
2. Tarp galimų bendradarbiavimo sričių gali būti biotechnologijos, IRT, kibernetinis saugumas, pramonės ir medžiagų technologijos, nanotechnologijos, kosminės technologijos, jūrų mokslas ir atsinaujinančioji energija.
3. Bendradarbiavimo formos gali apimti:
  - a) keitimąsi informacija apie mokslo, technologijų ir inovacijų sričių politiką ir programas;
  - b) Šalių mokslo bendruomenių, mokslinių tyrimų centrų, universitetų bei pramonės strateginių partnerystės ryšių mokslinių tyrimų srityje skatinimą;
  - c) mokslo darbuotojų mokymų ir mainų skatinimą.

4. Ta bendradarbiavimo veikla turėtų būti grindžiama abipusiškumo, sąžiningumo ir bendros naudos principais, taip pat užtikrinant tinkamą intelektinės nuosavybės apsaugą.
5. Šalys skatina atitinkamas aukštojo mokslo įstaigas, mokslinių tyrimų centrus ir gamybos sektorius dalyvauti plėtojant tą bendradarbiavimo veiklą.
6. Šalys didina visuomenės informuotumą apie savo atitinkamas programas ir bendradarbiavimą mokslo, technologijų ir inovacijų srityse bei apie tokių programų teikiamas galimybes.

35 STRAIPSNIS

Žaliosios technologijos

1. Šalys bendradarbiauja žaliųjų technologijų sektoriuje, siekdamas:
  - a) supaprastinti žaliųjų technologijų įtraukimą į, pvz., energetikos, statybos, vandentvarkos ir atliekų tvarkymo ir transportavimo sektorius;
  - b) Šalių sutarimu skatinti gebėjimų stiprinimą žaliųjų technologijų sektoriuje; jis gali apimti bendradarbiavimą dėl reguliavimo ir rinkos priemonių, tokių kaip žaliųjų technologijų finansavimas, žalieji viešieji pirkimai ir ekologinis ženklavimas;

- c) skatinti visuomenės švietimą ir informuotumą žaliųjų technologijų srityje ir skatinti platų jų naudojimą;
  - d) skatinti ir diegti aplinkosaugos technologijas, produktus ir paslaugas.
2. Bendradarbiavimas gali vykti kaip atitinkamų institucijų ir agentūrų dialogas, keitimasis informacija, darbuotojų mainų programos, mokomieji vizitai, seminarai ir praktiniai užsiėmimai.

36 STRAIPSNIS

Energetika

1. Šalys stengiasi glaudžiau bendradarbiauti energetikos sektoriuje, siekdamos:
  - a) diversifikuoti energijos tiekimą, jos kanalus ir šaltinius, kad būtų padidintas energetinis saugumas, vystant naujas, tvarias, inovatyvias ir atsinaujinančiųjų šaltinių energijos rūšis, tarp jų – biodegalus, biomasę ir biodujas, vėjo ir saulės energiją, taip pat hidroenergijos gamybą, kartu remiant atitinkamų politikos programų, transportavimo ir perdavimo kelių vystymą;
  - b) energijos gaminimo, skirstymo ir galutinio vartojimo atvejais skatinti energijos vartojimo efektyvumą;
  - c) skatinti technologijų, kuriomis siekiama tvarios energijos gamybos ir tvaraus energijos naudojimo, perdavimą;

- d) stiprinti bendradarbiavimą, kad būtų sprendžiami su energetika susiję klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo klausimai pagal 1992 m. gegužės 9 d. Rio de Žaneire priimtą Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvenciją (toliau – UNFCCC);
- e) stiprinti gebėjimus ir sudaryti palankias sąlygas investicijoms energijos srityje.

2. Siekdamos tų tikslų Šalys skatina abiem Šalims naudingus ryšius ir, atitinkamais atvejais, bendrus mokslinius tyrimus, pasitelkdamas atitinkamas regionines ir tarptautines sistemas. Atsižvelgdamos į 39 straipsnį ir į 2002 m. Johanesburge vykusio pasaulinio aukščiausiojo lygio susitikimo darnaus vystymosi klausimais išvadas, Šalys pažymi, kad reikia spręsti klausimus, susijusius su sąsaja tarp galimybės naudotis prieinamomis energijos paslaugomis ir darnaus vystymosi. Tokia veikla gali būti skatinama bendradarbiaujant kartu su ES energetikos iniciatyva - Partnerystės dialogo priemone, pradėta pasauliniame aukščiausiojo lygio susirinkime darnaus vystymosi klausimais.

37 STRAIPSNIS

Transportas

1. Šalys aktyviai bendradarbiauja bendrų interesų srityse. Tas bendradarbiavimas apima visų rūšių transportą ir jo jungtis; bendradarbiaujant, be kita ko, sudaromos palankesnės prekių ir keleivių judėjimo sąlygos, užtikrinant saugą, saugumą ir aplinkos apsaugą, žmogiškųjų išteklių plėtrą ir prekybos bei investavimo galimybių didinimą.

2. Bendradarbiaudamos aviacijos sektoriuje Šalys siekia, *inter alia*, skatinti:
  - a) darnia reglamentavimo sistema paremtų ekonominių santykių vystymą, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas verslui;
  - b) techninių ir reguliavimo priemonių suderinimą saugos, saugumo, oro eismo valdymo, ekonominio reguliavimo ir aplinkos apsaugos srityse;
  - c) išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą;
  - d) bendrų interesų projektus;
  - e) bendradarbiavimą tarptautiniuose forumuose.

3. Bendradarbiaudamos jūrų transporto sektoriuje Šalys siekia, *inter alia*, skatinti:
  - a) dialogą svarbiais klausimais, pvz., dėl galimybės patekti į tarptautines jūrų transporto rinkas ir vykdyti prekybą komercinėmis ir nediskriminacinėmis sąlygomis, dėl nacionalinio režimo ir didžiausio palankumo statuso sąlygos laivams, kurie plaukioja su vienos iš valstybių narių ar Malaizijos vėliava arba kuriuos naudoja šių šalių piliečiai ar įmonės, taip pat dėl transporto paslaugų „nuo durų iki durų“ (išskyrus kabotažą);
  - b) atitinkamais atvejais – keitimasi nuomonėmis ir geriausia patirtimi dėl saugos, saugumo (įskaitant kovos su piratavimu ir ginkluotais plėšimais jūroje priemones) ir aplinkos apsaugai taikomų procedūrų, standartų ir taisyklių, laikantis atitinkamų tarptautinių konvencijų;

- c) bendradarbiavimą tarptautiniuose forumuose, ypač srityse, susijusiose su jūreivių darbo sąlygomis, mokymu, rengimu ir atestavimu, ir išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimu;
4. Šalys gali nagrinėti bet kokias tvirtesnio bendradarbiavimo galimybes bendrų interesų srityse.

38 STRAIPSNIS

Švietimas ir kultūra

1. Siekdamas gerinti tarpusavio supratimą ir geriau supažindinti su savo kultūra, Šalys skatina bendradarbiavimą švietimo ir kultūros srityje, tinkamai atsižvelgdamos į savo įvairovę. Todėl Šalys remia ir skatina savo kultūros institucijų veiklą.
2. Šalys imasi atitinkamų priemonių skatinti kultūrinius mainus (įskaitant žmonių tarpusavio mainus) ir vykdyti bendras iniciatyvas įvairiose kultūros srityse, įskaitant bendradarbiavimą paveldo išsaugojimo srityje, atsižvelgdamos į kultūrų įvairovę. Todėl Šalys taip pat toliau remia Azijos ir Europos fondo veiklą.
3. Šalys konsultuojasi ir bendradarbiauja susijusiose tarptautinėse organizacijose, visų pirma Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijoje (UNESCO), siekdamas bendrų tikslų ir skatindamos kultūrų įvairovę, taip pat saugodamos kultūros paveldą. Šalys propaguoja UNESCO visuotinėje kultūrų įvairovės deklaracijoje nustatytus principus ir jų laikosi.

4. Be to, Šalys taip pat skatina veiksmus, susijusius su aukštojo mokslo, mokslininkų judumo ir mokymo programomis (įskaitant ES programą „Erasmus+“ ir programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmi“), ir šių programų įgyvendinimą. Tie veiksmi ir programos, *inter alia*, remia tarpinstitucinį bendradarbiavimą ir aukštojo mokslo institucijų ryšių plėtrą, skatina studentų, mokslininkų, akademinų darbuotojų ir ekspertų judumą, keitimasi informacija ir praktine patirtimi, padeda stiprinti gebėjimus ir vystyti mokymo ir mokymosi kokybę. Šios srities veikla taip pat apima institucinį bendradarbiavimą per tokias įstaigas kaip Azijos ir Europos institutas.

39 STRAIPSNIS

Aplinka ir gamtos ištekliai

1. Prisimindamos 1992 m. Rio de Žaneire vykusios JT konferencijos aplinkos ir vystymosi klausimais rezultatus, 2012 m. Rio de Žaneire vykusį pasaulinį aukščiausiojo lygio susitikimą darnaus vystymosi klausimais ir Jungtinių Tautų konferenciją darnaus vystymosi klausimais („Rio+20“), taip pat Darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m., Šalys bendradarbiauja skatinant saugoti ir gerinti aplinką, siekiant darnaus vystymosi. Pagal šį Susitarimą imdamosi bet kokių priemonių Šalys turėtų atsižvelgti į galiojančių daugiašalių aplinkos susitarimų įgyvendinimą.

2. Šalys pripažįsta, kad reikia saugoti ir tvariai valdyti gamtos išteklius ir biologinę įvairovę kaip dabarties ir ateities kartų vystymosi pagrindą, visų pirma vadovaujantis 1992 m. gegužės 22 d. Nairobyje priimta Biologinės įvairovės konvencija ir 1973 m. kovo 3 d. Ženevoje priimta Nykstančių laukinės faunos ir floros rūšių tarptautinės prekybos konvencija. Jos įsipareigoja, be kita ko, pasitelkdamas strategijas ir veiksmų planus, įgyvendinti pagal šias konvencijas priimtus sprendimus.

3. Šalys stengiasi toliau stiprinti bendradarbiavimą aplinkosaugos srityje, be kita ko, vykdydamos regionines programas, dalydamosi geriausia patirtimi, palaikydamos dialogą politiniais ir reguliavimo klausimais, rengdamos konferencijas ir praktinius užsiėmimus, visų pirma dėl:

- a) ekologinio sąmoningumo ir aktyvesnio visų vietos bendruomenių dalyvavimo aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi veikloje skatinimo;
- b) su klimato kaita susijusių klausimų, ypač jos padarinių aplinkai ir gamtos ištekliams, sprendimo;
- c) su dalyvavimu galiojančiuose daugiašaliuose aplinkos susitarimuose, kurių jos privalo laikytis, ir su jų įgyvendinimu susijusių gebėjimų stiprinimo skatinimo;
- d) aktyvesnio bendradarbiavimo, siekiant apsaugoti, išsaugoti ir tvariai valdyti miškų išteklius ir kovojant su neteisėta medienos ruoša bei su ja susijusia prekyba;

- e) biologinės įvairovės, įskaitant nykstančių rūšių, jų buveinių ir genetinės įvairovės išsaugojimo ir tvarumo ją naudojant, stiprinant bendradarbiavimą, susijusį su Šalims susirūpinimą keliančiomis invazinėmis svetimomis rūšimis, ir pažeistų ekosistemų atkūrimo;
- f) kovos su neteisėta prekyba laukiniais augalais ir gyvūnais ir veiksmingų kovai su ja skirtų priemonių įgyvendinimo;
- g) neteisėto pavojingų ir kitų atliekų bei ozono sluoksnį ardančių medžiagų vežimo į kitas valstybes prevencijos;
- h) pakrančių ir jūrų aplinkos apsaugos ir išsaugojimo, tausaus jūrų išteklių naudojimo skatinimo;
- i) aplinkos oro kokybės, aplinkai nekenksmingo atliekų tvarkymo, vandens išteklių ir cheminių medžiagų valdymo tobulinimo ir tausaus vartojimo bei tvarios gamybos skatinimo;
- j) dirvožemio apsaugos bei išsaugojimo ir tvarios žemėtvarkos skatinimo;
- k) saugomų teritorijų nustatymo, ekosistemų ir natūralių gamtinių zonų apsaugos, taip pat veiksmingo nacionalinių parkų valdymo skatinimo, tinkamai atsižvelgiant į tose teritorijose arba šalia jų gyvenančias vietas ir čiabuvių bendruomenes;

- l) veiksmingo bendradarbiavimo pagal 2010 m. spalio 29 d. priimtą Biologinės įvairovės konvencijos Nagojos protokolą dėl galimybės naudotis genetiniais ištekliais ir sąžiningo bei teisingo naudos, gaunamos juos naudojant, pasidalijimo, skatinimo;
  - m) savanoriškų darnumo užtikrinimo programų, pvz., sąžiningos ir etiškos prekybos, ekologinio ženklavimo ir sertifikavimo sistemų, vystymo ir naudojimo skatinimo.
4. Šalys skatina viena kitos dalyvavimą šiame straipsnyje nurodytų sričių savo programose jose numatytais konkrečiomis sąlygomis.
5. Šalys stengiasi stiprinti bendradarbiavimą klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos klausimais pagal UNFCCC.

40 STRAIPSNIS

Žemės ūkis, gyvulininkystė, žuvininkystė ir kaimo plėtra

Šalys skatina dialogą ir bendradarbiavimą žemės ūkio, gyvulininkystės, žuvininkystės (įskaitant akvakultūrą) ir kaimo plėtros srityse. Šalys keičiasi informacija, susijusia su:

- a) žemės ūkio politika, tarptautine žemės ūkio padėtimi ir visais geografiniais rodikliais;

- b) galimybėmis sudaryti palankesnes sąlygas prekybai augalais, gyvūnais, vandens gyvūnais ir jų produktais;
- c) gyvūnų gerove susijusia politika;
- d) kaimo vietovių plėtros politika, įskaitant informaciją apie gebėjimų stiprinimo programas ir geriausią praktiką, susijusią su kaimo kooperatyvais ir kaimo vietovėse pagamintų produktų pardavimo skatinimu;
- e) augalų, gyvūnų ir akvakultūros produktų kokybės politika;
- f) tvaraus ir ekologiško žemės ūkio, žemės ūkio pramonės ir biotechnologijų perdavimo vystymu;
- g) augalų įvairovės apsauga, sėklų technologijomis, pasėlių produktyvumo didinimu, alternatyviomis pasėlių technologijomis, įskaitant žemės ūkio biotechnologijas;
- h) žemės ūkio ir gyvulininkystės duomenų bazių kūrimu;
- i) mokymais žemės ūkio, veterinarijos, žuvininkystės (įskaitant akvakultūrą) srityse;
- j) tvarios ir atsakingos ilgalaikės jūrų ir žuvininkystės politikos rėmimu, įskaitant pakrančių ir atvirosios jūros išteklių apsaugą ir valdymą;
- k) neteisėtos, nedeklaruojamos ir neregamentuojamos žvejybos ir susijusios prekybos prevencijos skatinimu ir kova su šiomis praktikomis.

41 STRAIPSNIS

Sveikata

1. Šalys bendradarbiauja sveikatos klausimais, siekdamos gerinti sveikatos sąlygas įvairiose srityse, susijusias, *inter alia*, su profilaktika, pagrindinėmis užkrečiamosiomis ligomis ir kitomis grėsmėmis sveikatai, tokiomis, kaip neužkrečiamosios ligos, ir tarptautiniais sveikatos susitarimais.
2. Bendradarbiaujama daugiausia šiais būdais:
  - a) keičiantis informacija ir bendradarbiaujant išankstinės grėsmių sveikatai, pavyzdžiui, paukščių ir pandemio gripo ir kitų pagrindinių užkrečiamųjų ligų, turinčių pandemijos potencialą, prevencijos srityje;
  - b) įgyvendinant mainų, stažuočių ir mokymo programas;
  - c) skatinant, kad būtų visapusiškai ir laiku įgyvendinami tarptautiniai sveikatos susitarimai, pvz., Pasaulio sveikatos organizacijos (toliau – PSO) tarptautinės sveikatos priežiūros taisyklės ir 2003 m. gegužės 21 d. Ženevoje priimta PSO Tabako kontrolės pagrindų konvencija.

42 STRAIPSNIS

Užimtumas ir socialiniai reikalai

1. Šalys tvirčiau bendradarbiauja užimtumo ir socialinių reikalų srityje, įskaitant bendradarbiavimą regioninės ir socialinės sanglaudos, sveikatos ir darbuotojų saugos, lyčių lygybės ir deramo darbo srityse, siekdamas stiprinti socialinį globalizacijos aspektą.
2. Šalys dar kartą patvirtina būtinybę remti visiems naudingą globalizacijos procesą ir kaip esminę darnaus vystymosi ir skurdo mažinimo prielaidą skatinti visišką bei našų užimtumą ir deramą darbą, kaip patvirtinta JT GA rezoliucijoje Nr. 60/1 (2005) ir 2006 m. liepos 5 d. JT Ekonomikos ir socialinių reikalų tarybos aukšto lygio susitikime priimtoje ministrų deklaracijoje, ir atsižvelgiant į 2008 m. birželio 10 d. Ženevoje priimtą Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) deklaraciją dėl socialinio teisingumo siekiant sąžiningos globalizacijos. Šalys atsižvelgia į savo ekonominės ir socialinės padėties ypatumus ir skirtumus.
3. Šalys dar kartą patvirtina įsipareigojimą laikytis tarptautiniu mastu pripažintų pagrindinių darbo ir socialinių standartų, išdėstytų visų pirma 1998 m. birželio 18 d. Ženevoje priimtą TDO pagrindinių darbo teisių ir principų deklaracijoje, principų, juos skatinti ir taikyti, bei įgyvendinti galiojančias ir Šalims privalomas TDO konvencijas. Šalių sutarimu, Šalys bendradarbiauja ir keičiasi informacija, susijusia su atitinkamais užimtumo ir darbo klausimais.
4. Galimos bendradarbiavimo formos: *inter alia*, Šalių sutartos konkrečios programos ir projektai, dialogas, bendradarbiavimas ir iniciatyvos abiem Šalims svarbiomis temomis dvišaliu arba daugiašaliu lygmeniu, pvz., ASEM, ES ir ASEAN lygmeniu, taip pat TDO.

43 STRAIPSNIS

Statistika

Šalys, be ES ir ASEAN jau esamo bendradarbiavimo statistikos srityje ir laikydamosi atitinkamų savo įstatymų, taisyklių, kitų teisės aktų ir politikos, remia gebėjimų stiprinimą statistikos srityje, statistikos metodų ir praktikos derinimą, įskaitant statistinių duomenų rinkimą ir sklaidą, kad abiem priimtiniu būdu galėtų naudotis statistiniais duomenimis, susijusiais su nacionalinėmis sąskaitomis, tiesioginėmis užsienio investicijomis, prekyba prekėmis ir paslaugomis, taip pat su šiame Susitarime numatytomis sritimis, dėl kurių abipusiškai susitarta ir kurių duomenis įmanoma statistiškai rinkti, apdoroti, analizuoti ir skleisti.

44 STRAIPSNIS

Pilietinė visuomenė

Šalys pripažįsta pilietinės visuomenės organizacijų ir akademinėjų institucijų vaidmenį ir jų galimą indėlį remiant bendradarbiavimą pagal šį Susitarimą ir kiek įmanoma labiau skatina dialogą su jomis bei jų prasmingą įsitraukimą į susijusias bendradarbiavimo sritis, laikantis atitinkamų Šalių įstatymų, taisyklių, kitų teisės aktų ir politikos.

45 STRAIPSNIS

Viešojo administravimo institucija

Šalys bendradarbiauja, siekdamas stiprinti gebėjimus viešojo administravimo srityje. Bendradarbiavimas toje srityje gali apimti keitimąsi nuomonėmis dėl geriausios praktikos, susijusios su valdymo būdais, paslaugų teikimu, institucinių gebėjimų stiprinimu ir skaidrumo klausimais.

46 STRAIPSNIS

Nelaimių valdymas

1. Šalys pripažįsta poreikį mažinti gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių poveikį. Šalys patvirtina bendrą įsipareigojimą skatinti taikyti prevencijos, poveikio švelninimo, pasirengimo, atsako ir atstatymo priemones, kad padidintų savo visuomenių ir infrastruktūrų atsparumą, ir siekdamas šių tikslų bendradarbiauti, kai tinkama, dvišaliu ir daugiašaliu lygmenimis.
2. Bendradarbiavimas gali apimti, *inter alia*:
  - a) dalijimąsi geriausia nelaimių valdymo srities patirtimi;
  - b) gebėjimų stiprinimą;
  - c) keitimąsi informacija;

d) visuomenės informuotumo ir bendrojo švietimo skatinimą.

3. Bendradarbiavimas pagal 2 dalį gali apimti keitimąsi informacija apie pagalbą nelaimės ir ekstremaliosios situacijos atveju, atsižvelgiant tiek į ES reagavimo į nelaimes koordinavimo centro, tiek į ASEAN nelaimių valdymui skirtos humanitarinės pagalbos koordinavimo centro vykdomą veiklą.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

BENDRADARBIAVIMO PRIEMONĖS

47 STRAIPSNIS

Bendradarbiavimo ištekliai

Tam, kad pasiektų šiame Susitarime išdėstytus bendradarbiavimo tikslus, Šalys skiria tinkamus išteklius bendradarbiavimui į šį Susitarimą įtrauktose srityse, įskaitant finansinius išteklius, kiek tai įmanoma pagal atitinkamus Šalių išteklius ir teisės aktus. Šalių sutarimu toks bendradarbiavimas gali apimti, kai tinkama, gebėjimų stiprinimą ir techninio bendradarbiavimo iniciatyvas, ekspertų mainus, tyrimus ir kitą veiklą.

48 STRAIPSNIS

Finansinė parama ir finansiniai interesai

1. Visą pagal šį Susitarimą teikiamą ES finansinę paramą Šalys įgyvendina laikydamosi patikimo finansų valdymo principų; jos bendradarbiauja, siekdamos apsaugoti savo finansinius interesus.
2. Šalys imasi tinkamų priemonių užkirsti kelią sukčiavimui, korupcijai ir kitai neteisėtai veiklai, turinčiai įtakos jų finansiniams interesams, ir kovoti su šiais reiškiniais, vadovaudamosi savo atitinkamais įstatymais, taisyklėmis ir kitais teisės aktais. Šios priemonės apima keitimąsi informacija ir administracinę savitarpio pagalbą. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba ir kompetentingos Malaizijos valdžios institucijos gali susitarti toliau bendradarbiauti kovos su sukčiavimu srityje.

49 STRAIPSNIS

Intelektinės nuosavybės teisės, atsirandančios vykdant bendradarbiavimo susitarimus

Intelektinės nuosavybės teisės, atsirandančios vykdant bendradarbiavimo susitarimus pagal šį Susitarimą, saugomos ir ginamos laikantis kiekvienos Šalies įstatymų, taisyklių ir kitų teisės aktų bei atitinkamų tarptautinių susitarimų, kurių šalys yra abi Šalys. Šis straipsnis nedaro poveikio jokioms konkrečioms nuostatoms pagal galiojančius ir būsimus atskirus bendradarbiavimo susitarimus.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

INSTITUCINĖ SISTEMA

50 STRAIPSNIS

Jungtinis komitetas

1. Šalys įsteigia jungtinį komitetą, sudarytą iš Šalių atitinkamo aukšto lygio atstovų. Šio komiteto užduotys:
  - a) užtikrinti tinkamą šio Susitarimo veikimą ir įgyvendinimą;
  - b) nustatyti prioritetus atsižvelgiant į šio Susitarimo tikslus;
  - c) teikti rekomendacijas šio Susitarimo tikslams pasiekti;
  - d) kai tinkama, spręsti visus ginčytinus klausimus ar nesutarimus dėl šio Susitarimo aiškinimo, įgyvendinimo ar taikymo pagal 53 straipsnį;
  - e) nagrinėti visą bet kurios Šalies pateiktą informaciją apie įsipareigojimų nevykdymą ir konsultuotis su kita Šalimi pagal šį Susitarimą, siekiant rasti draugišką ir abiem Šalims priimtina sprendimą pagal 53 straipsnį;
  - f) prižiūrėti bet kurio specialaus susitarimo pagal 52 straipsnio 2 dalį įgyvendinimą.

2. Jungtinio komiteto posėdžiai paprastai vyksta ne rečiau kaip kas dveji metai pakaitomis Malaizijoje ir Briuselyje bendru sutarimu nustatytą dieną. Šalių sutarimu taip pat gali būti šaukiami neeiliniai jungtinio komiteto posėdžiai. Jungtiniam komitetui pakaitomis pirmininkauja kiekviena iš Šalių. Jungtinio komiteto posėdžių darbotvarkė nustatoma Šalių sutarimu.
3. Jungtinis komitetas gali steigti specializuotas darbo grupes, kurios jam padėtų vykdyti užduotis. Kiekviename jungtinio komiteto posėdyje tos darbo grupės jam pateikia išsamias savo veiklos ataskaitas.
4. Jungtinis komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

X ANTRAŠTINĖ DALIS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

51 STRAIPSNIS

Informacijos atskleidimas

1. Nė viena šio Susitarimo nuostata nėra aiškinama kaip kurios nors Šalies įpareigojimas teikti informaciją, kurios atskleidimą ji laiko prieštaraujančiu esminiams jos saugumo interesams.

2. Šalys užtikrina atitinkamą informacijos, kuria keičiamasi pagal šį Susitarimą, apsaugą, atitinkančią viešąjį interesą susipažinti su informacija, laikydamosi atitinkamų savo įstatymų, taisyklių ir kitų teisės aktų.

52 STRAIPSNIS

Kiti susitarimai

1. Šis Susitarimas neturi poveikio trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų atžvilgiu Šalių priimtų įsipareigojimų vykdymui ar įgyvendinimui.

2. Šalys gali papildyti šį Susitarimą sudarydamos specialius susitarimus bet kurioje bendradarbiavimo srityje, kuriai taikomas šis Susitarimas. Tokie konkretūs susitarimai yra neatsiejama bendrų dvišalių santykių, kurie reglamentuojami šiuo Susitarimu, ir bendros institucinės sistemos dalis.

53 STRAIPSNIS

Įsipareigojimų vykdymas

1. Visi ginčytini klausimai ar nesutarimai, kylantys tarp Šalių dėl šio Susitarimo aiškinimo, įgyvendinimo ar taikymo, sprendžiami draugiškai, vykdant konsultacijas arba derybas jungtiniame komitete, nesikreipiant į trečiąją šalį ar tarptautinį tribunolą.

2. Jei kuri nors Šalis mano, kad kita Šalis nevykdo tam tikrų šiuo Susitarimu numatytų įsipareigojimų, ji informuoja kitą Šalį. Šalys surengia konsultacijas, kad tuo klausimu rastų abi Šalis tenkinantį sprendimą. Tokios konsultacijos vyksta vadovaujant jungtiniam komitetui. Jeigu jungtinis komitetas negali rasti abiem pusėms priimtino sprendimo, pranešančioji Šalis gali imtis atitinkamų priemonių. Šioje dalyje „atitinkamos priemonės“ reiškia bet kokias jungtinio komiteto rekomenduotas priemones arba šio Susitarimo galiojimo dalinį arba visišką sustabdymą.

3. Jei kuri nors Šalis mano, kad kita Šalis neįvykdė kurių nors įsipareigojimų, kurie 1 straipsnio 1 dalyje ir 7 straipsnio 1 dalyje nurodyti kaip esminiai elementai, ta Šalis nedelsdama kitą Šalį informuoja apie tai ir atitinkamas priemones, kurių ji ketina imtis. Pranešančioji Šalis rekomenduoja jungtiniam komitetui surengti skubias konsultacijas šiuo klausimu. Jeigu jungtinis komitetas per 15 dienų nuo konsultacijų pradžios negali rasti abiem pusėms priimtino sprendimo, ir ne vėliau nei po 30 dienų nuo pranešimo dienos, pranešančioji Šalis gali imtis atitinkamų priemonių. Šioje dalyje „atitinkamos priemonės“ reiškia bet kokias jungtinio komiteto rekomenduotas priemones arba šio Susitarimo arba bet kokio specialaus susitarimo pagal 52 straipsnio 2 dalį galiojimo dalinį arba visišką sustabdymą.

4. Visos atitinkamos priemonės, kurių imamasi pagal šį straipsnį, yra proporcingos pagal šį Susitarimą prisiimtiems įsipareigojimams, kurių nesilaikoma, ir neturi įtakos kitų su šia padėtimi nesusijusių įsipareigojimų pagal šį Susitarimą vykdymui. Pasirenkant atitinkamą priemonę pirmenybė turi būti teikiama toms priemonėms, kurios mažiausiai trikdo šio Susitarimo ar bet kokio kito specialaus susitarimo pagal 52 straipsnio 2 dalį veikimą.

54 STRAIPSNIS

Sąlygų lengvinimas

Siekdamos palengvinti bendradarbiavimą pagal šį Susitarimą Šalys pagal savo įstatymus, taisykles ir kitus teisės aktus skiria priemones bendradarbiavimą įgyvendinantiems pareigūnams ir ekspertams jų funkcijoms vykdyti.

55 STRAIPSNIS

Teritorinis taikymas

Šis Susitarimas taikomas teritorijoms, kuriose taikoma Europos Sąjungos sutartis ir Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo, tose sutartyse nustatytais sąlygomis, ir Malaizijos teritorijai.

56 STRAIPSNIS

Šalių apibrėžtis

Šiame Susitarime „Šalys“ – tai ES ar jos valstybės narės arba ES bei jos valstybės narės, neviršydamos savo kompetencijos, ir Malaizijos vyriausybė.

57 STRAIPSNIS

Tolesnė raida ir pakeitimai

1. Kiekviena Šalis gali raštu pateikti pasiūlymų dėl bendradarbiavimo masto išplėtimo ar bet kurios iš šio Susitarimo nuostatų pakeitimo.
2. Kiekviename pasiūlyme dėl bendradarbiavimo masto išplėtimo atsižvelgiama į patirtį, įgytą taikant ir įgyvendinant šį Susitarimą ar bet kurį specialų susitarimą pagal 52 straipsnio 2 dalį.
3. Bendradarbiavimo mastas išplečiamas arba šio Susitarimo pakeitimai daromi rašytiniu Šalių susitarimu, naudojant papildomus susitarimus ar protokolus arba atitinkamus dokumentus, dėl kurių Šalys gali susitarti.
4. Tokie papildomi susitarimai, protokolai ar atitinkami dokumentai įsigalioja Šalių sutartą dieną; jie yra neatskiriama šio Susitarimo dalis.

58 STRAIPSNIS

Įsigaliojimas ir galiojimo trukmė

1. Šis Susitarimas įsigalioja pirmąją antro mėnesio dieną po datos, kurią paskutinė Šalis praneša kitai Šaliai apie šiuo tikslu būtinų teisinių procedūrų užbaigimą.

2. Šis Susitarimas galioja penkerius metus. Jis automatiškai pratęsiamas kitam vienu metų laikotarpiui, jei Šalys ne vėliau nei likus šešiams mėnesiams iki kito vienu metų laikotarpio pabaigos viena kitai raštu nepraneša apie savo ketinimą nepratęsti šio Susitarimo.

3. Šį Susitarimą viena Šalis gali nutraukti kitai Šaliai pateikdama raštišką pranešimą. Susitarimo nutraukimas įsigalioja praėjus šešiams mėnesiams po to, kai kita Šalis gauna pranešimą.

59 STRAIPSNIS

Pranešimai

Pranešimai pagal 58 straipsnį teikiami atitinkamai Europos Sąjungos Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Malaizijos užsienio reikalų ministerijai.

60 STRAIPSNIS

Autentiškas tekstas

Šis Susitarimas sudaromas dviem egzemplioriais airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, nyderlandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų bei vokiečių ir malajų kalbomis ir tekstas visomis šiomis kalbomis yra autentiškas.

Šalims skirtingai aiškinant šį Susitarimą klausimas perduodamas jungtiniam komitetui.

TAI PATVIRTINDAMI, šį Susitarimą pasirašė toliau nurodyti tinkamai įgalioti atstovai.

Primta ... [vieta], du tūkstančiai ... [metai] ... [mėnuo] ... [diena].

EUROPOS SĄJUNGOS VARDU,

BELGIJOS KARALYSTĖS VARDU,

BULGARIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

ČEKIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

DANIJOS KARALYSTĖS VARDU,

VOKIETIJOS FEDERACINĖS RESPUBLIKOS VARDU,

ESTIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

AIRIJOS VARDU,

GRAIKIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

ISPANIJOS KARALYSTĖS VARDU,

PRANCŪZIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

KROATIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

ITALIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

KIPRO RESPUBLIKOS VARDU,

LATVIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU,

LIUKSEMBURGO DIDŽIOSIOS HERCOGYSTĖS VARDU,

VENGRIJOS VARDU,

MALTOS RESPUBLIKOS VARDU,

NYDERLANDŲ KARALYSTĖS VARDU,

AUSTRIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

LENKIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

PORTUGALIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

RUMUNIJOS VARDU,

SLOVĖNIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

SLOVAKIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

SUOMIJOS RESPUBLIKOS VARDU,

ŠVEDIJOS KARALYSTĖS VARDU,

MALAIZIJOS VYRIAUSYBĖS VARDU.